ELLEVIO

REMISSVAR
Stockholm 2025–10-15

registrator.rlk@regionstockholm.se

Remiss 2025-06-09 diarienummer RS 2025–0095

Yttrande i ärende om granskning av förslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Om Ellevio

Med nära en miljon kunder är Ellevio ett av Sveriges största elnätsföretag. Tillsammans med våra kunder driver vi utvecklingen till ett fullt elektrifierat, hållbart samhälle. Våra elnät är ryggraden som kopplar ihop producenter och konsumenter av el, som möjliggör mer fossilfri elproduktion, elektrifiering av transporter och industri och som skapar förutsättningar för nya klimatsmarta tjänster för våra kunder.

Vi har cirka 800 anställda och sysselsätter totalt cirka 4 000 personer runt om i landet. Vi ägs av pensionsförvaltarna Tredje AP-fonden, Folksam, AMF och OMERS Infrastructure.

Ellevio vill tacka för möjligheten att lämna synpunkter på förslaget till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (”RUFS 2060”).

Ellevio äger, driver och utvecklar elnät inom Region Stockholm (”Regionen”), såväl regionnät som lokalnät. Ellevio innehar områdeskoncession för lokalnät inom Stockholm stad, Lidingö, Ekerö, Täby, Vallentuna och Nynäshamn. Utöver detta ansvarar Ellevio även för regionnätet i Stockholms stad samt anslutningspunkter till Lidingö och Nacka.

Inledningsvis önskar vi framhålla att Ellevio anser att granskningsförslaget har blivit mycket bättre, jämför med det tidigare samrådet. Exempelvis finns konkretiserade mål för elnät, vilket vi anser är mycket positivt.

Mål 3 Energiförsörjning

Vi delar Regionens syn när det gäller utvecklingen av kapacitetsbehovet enligt Mål 3 ”Stockholmsregionen har en hållbar och pålitlig energiförsörjning som möter behoven”. Vi anser att det är viktigt att fortsatt lyfta att Regionen beräknade år 2023 att behovet förväntas öka med 30 procent till år 2030 i Stockholms län och mycket tyder på en fortsatt ökning över tid. Drivkrafter för detta är bland annat befolkningsökning, ökad elektrifiering, omställning av transportsektorn, stora infrastrukturprojekt samt enskilda stora uttag av effekt för företagsetableringar.

Ellevio Sverige AB 115 77 Stockholm
Säte Stockholm. Org-nr 559414–0542
Telefon 08-606 00 00
ellevio.se

Som RUFS 2060 påpekar innebär det ökande behovet risk för kapacitetsbrister. Regionnätsägarna, inklusive Ellevio, tilldelas kapacitet från transmissionsnätet genom Svenska kraftnät. Ellevio vill framhålla att vi arbetar aktivt själva och att det pågår en löpande dialog med Svenska kraftnät för att säkerställa att behoven inom Ellevios nät kan tillgodoses. **En kritisk fråga för elnätsägarna för att bygga bort befintliga flaskhalsar i elnätens olika nivåer (transmission-, region- och lokalnät) är att elnäten prioriteras redan vid markanvisning i regionen.**

För att effektivt hantera dessa utmaningar är det viktigt att Regionen ger stöd och tydligt kommunicerar behoven av kapacitetstilldelning så att tillräcklig effekt kan säkerställas. Genom samarbete kan vi tillsammans verka för en stabil och långsiktig energiförsörjning. I detta sammanhang önskar vi lyfta fram det goda samarbetet i REST och kapacitetspakten.

Ellevio genomför ett flertal stora investeringar i nätet för att möta kommande behov. Just nu genomför Ellevio stora investeringar i lokalnätsprojekt i Regionen för att säkra elnätet inför framtiden. Tidigare har vi exempelvis genomfört regionnätsprojekt, t.ex. de stora projekten Stockholms ström och Storstockholm Väst tillsammans med andra aktörer, liksom ombyggnation av transmissionsnätsstationer samt ett flertal fördelningsstationer, i syfte att höja kapaciteten i större ledningar samt bygge av ett antal helt nya fördelningsstationer i strategiska lägen. För att detta ska fungera behöver dock utbyggnaden samordnas med andra aktörer för att undvika otakt, flaskhalsar och långa ledtider.

Ellevio rekommenderar att Regionen för dialog och använder de relevanta nätägarnas nätutvecklingsplaner för att så en samlad bild av förutsättningar och framtida behov, se Ellevios utvecklingsplan:

https://www.ellevio.se/om-oss/elnat/natutvecklingsplan/

När det gäller avsnitt 3.2 föreslår vi att i stället skriva att ”Kapaciteten i elnäten har fördubblats då det avser alla nätnivåer”.

Avseende avsnitt 3.3. ifrågasätter vi om beredskapsperspektivet avseende förmågor för ö-drift och dödnätsstart snarare ska beskrivas under 3.4.

Ellevio föreslår att ändra från ”där det är möjligt till ”där det är ändamålsenligt i avsnitt 3.4.

Markåtkomst

Ellevio välkomnar att Regionen uppmärksammar frågan om markåtkomst. Att få tillgång till lämplig mark i strategiska lägen är viktigt för Ellevios långsiktiga planering av elnätet, inklusive nya anläggningar och nödvändiga kapacitetsökningar. Det förekommer emellanåt utmaningar med att reservera mark i tidiga skeden, exempelvis inom Stockholms stad. Detta kan påverka nätets

utformning negativt. Ellevio behöver därför medverka redan när övergripande infrastruktur planeras.

Ellevio vill understryka vikten av proaktiv planering för elnät. Det är viktigt att elnätets roll som samhällsviktig infrastruktur erkänns och kan prioriteras i vid konflikter med mindre kritiska markanvändningsintressen. Strategiskt viktiga platser och stråk för kabelförläggning måste reserveras och förberedas för utbyggnad av elnätet. Detta för att säkerställa en stabil elförsörjning i Stockholm och att vi inte går i otakt.

Stockholms stads projekt "Integrerad energiplanering för stadsutveckling och energieffektivisering" är ett konkret exempel på hur datadriven samverkan mellan stad och elnätsägare kan stärka den regionala planeringen. Genom att utveckla ett öppet analysverktyg för elanvändning och etablera rutiner för informationsdelning mellan stadsbyggnadskontoret och Ellevio, skapas förutsättningar för att förebygga kapacitetsbrister och markanvändningskonflikter i takt med att staden växer. Projektet bidrar till målen i RUFS 2060 mål om en robust energiförsörjning, ökad elektrifiering och klimatneutralitet, samtidigt som det främjar regional kunskapsdelning genom att verktyget görs tillgängligt för andra kommuner. Ellevio ser ett stort värde i att RUFS 2060 lyfter fram behovet av integrerad energiplanering som en nyckelfaktor för hållbar stadsutveckling.

Effektivitet

Det befintliga regionnätet behöver uppgraderas för att öka nätets kapacitet, möjliggöra en mer effektiv användning och förbättra nätets redundans. Genom dessa förstärkningar kan eldistributionen till viktiga elanläggningar som fördelningsstationer och tryckpunktsstationer ske i slingor i stället för radiellt, vilket då skapar ett mer robust och resilient system.

För att ytterligare stödja viktiga insatser behöver Ellevio få tillgång till bättre underlag i kommunernas planering, särskilt uppgifter om effektbehov och vilken form av uppvärmning som planeras. Ellevio uppmanar därför Regionen att hjälpa till att förmedla detta behov, för att säkerställa att infrastrukturen planeras och utvecklas i takt med de nya transportlösningarna.

I utvecklingsplanen lyfts utökad fjärrvärme fram som en del av lösningen för att möta framtida energibehov, vilket kan bidra till viss avlastning av nätet. Genom att implementera koldioxidsavskiljning (CCS) vid fjärrvärmeproduktion går det även att göra processen klimatneutral men detta kräver mycket el.

Även flexibla lösningar och batterilager har potential att minska belastningen, men dessa åtgärder är inte tillräckliga för att hantera det totala kapacitetsbehovet vid exempelvis säsongsvariationer. Det primära behovet är en omfattande utbyggnad och förstärkning av regionnätet. Elnätet utgör en sammanhängande infrastruktur där alla komponenter samverkar i ett integrerat system.

Planen framhäver betydelsen av ett transporteffektivt samhälle. Ellevio delar denna vision och arbetar kontinuerligt med att utveckla laddinfrastruktur för att möta den växande efterfrågan på elektrifiering.

För större godsterminaler och hamnar är det önskvärt att Ellevio får insyn i planer för elektrifiering i ett tidigt skede. Eftersom dessa projekt ofta involverar betydande effektuttag och kapacitetskrav är det viktigt att uttag reserveras tidigt i nätet då vissa matande fördelningsstationer redan kan ha begränsad kapacitet.

Genom tidig dialog med aktörerna kan Ellevio skapa en mer effektiv och hållbar transportinfrastruktur för framtiden. För att i tid kunna planera för utbyggnaden av elnäten specifikt för exempelvis tunga transporter, "landel" för färjor mm kräver tidig information, markåtkomst för planering för nya effektbehov samt nya spelregler för elnätsföretagen att investera för att möjliggöra anslutningar av laddinfrastruktur.

Resultatmål 1.2 "Växthusgasutsläppen från inrikes transporter"

När det gäller Resultatmål 1.2 "Växthusgasutsläppen från inrikes transporter i Regionen har upphört senast år 2040" framhäver RUFS 2060 betydelsen av ett transporteffektivt samhälle. Ellevio delar denna vision och arbetar kontinuerligt med att utveckla laddinfrastruktur för att möta den växande efterfrågan på elektrifiering. Elektrifiering är ett av huvudverktygen. För större godsterminaler och hamnar är det önskvärt.

Ellevio delar synen på vikten av kompetensförsörjning och vill understryka risken för ökad konkurrens om teknisk spetskompetens, särskilt när byggsektorn åter börjar växa. För att säkerställa en effektiv utbyggnadstakt och genomföra nödvändiga investeringar är det avgörande att vi har tillgång till rätt kompetens, både internt inom Ellevio och hos våra leverantörer.

Elnätets betydelse för klimatmålen och framför allt transporteffektiviteten skapar även en bättre stadsmiljö och möjliggör för privatpersoner att genomföra positiva förändringar, som att byta till elbil, installera solceller, jämna ut sin förbrukning över dygnet med mera.

Beredskap

Det råder idag ett ökat fokus på civil beredskap jämfört med tidigare. Ellevio vidtar proaktiva åtgärder för att säkerställa en stabil och pålitlig elförsörjning. För att kunna hantera olika kriser och säkerställa att elnätet fungerar under svåra förhållanden behöver vi stärka försörjningskedjorna. Det är viktigt att öka medvetenheten om vikten av en robust elförsörjning inom hela samhället, vilket exempelvis situationen i Ukraina har visat.

Den nya energipolitiska inriktningspropositionen har fastställt ett leveranssäkerhetsmål i syfte att säkerställa en robust utveckling av elsystemet. För detta mål identifieras nya förmågor såsom dödnätsstart, ö-drift samt självförsörjningsgrad. vilket är av största vikt för att Stockholms kritiska ledningsfunktioner och landet i stort ska fungera vid större störningar i elsystemet.

Det är viktigt att Regionen, Länsstyrelsen och Stockholm stad gemensamt ställer som krav att staten tar ansvar för att koordinera och finansiera den ytterligare

resiliens och robusthet som samhället kräver i en tid präglad av ökad geopolitisk osäkerhet. Genom att arbeta tillsammans kan vi säkerställa att infrastrukturen är motståndskraftig och snabbt kan återhämta sig från eventuella störningar.

När det gäller Mål 2 anser vi att det är mycket bra att tydliggöra vikten av att planera för ökad beredskap för samhällsviktiga verksamheter som el- och energiförsörjning. För att bygga bort befintliga flaskhalsar i elnätens olika nivåer (transmission-, region- och lokalnät) krävs att elnäten prioriteras redan vid markanvisning i regionen.

Långsiktigt samarbete

Planering av elnätet kräver en långsiktig framförhållning. Ellevio behöver vara involverat tidigt i processerna för ny infrastruktur och stora etableringar. Det inkluderar även projekt som planeras efter 2060, även om finansiering ännu saknas. Detta gäller särskilt för Regionens egna planer på större trafiksatsningar som tunnelbana och spårväg, samt för verksamheter som förväntas bli elintensiva.

Ellevio ser positivt på Regionens ambition att fungera som en samlande kraft som lyfter fram gemensamma behov över kommungränserna. Det är viktigt att regionplanen tydligt anger att den syftar till att ge stort inflytande över kommande översiktsplanering. Ellevio uppskattar om Regionen kan agera som stöd i gemensamma infrastrukturfrågor.

Kontakta gärna Ellevio vid kommande planeringsfrågor, vi ser fram emot ett fortsatt gott samarbete.

Stockholm som ovan

Henrik Bergström

Samhällspolitisk chef